

Men uvennen har ikke fått has på hans tørrvittighet og slagferdighet. Det siste året har han veltet ut av seg en del limericks, dikt og prosadikt. 20 av dem har han nå samlet i et hefte som selges gjennom Norges Parkinsonsforbund og Per Martin Linnebo selv. De beskriver hverdagen for en pasient med Parkinsons sykdom på en meget slagferdig og realistisk måte. Det er en klar undertone av håpløshet og oppgitt-het, men også ispedd en saftig humor, som i diktet *Nesten skandale hos frisøren*.

Stor lyrikk? Jeg er ikke den rette til å uttale meg om det. «Forståsegpåere» vil sikkert finne mye å hakke på. La gå med det. Dette er en beskrivelse av en pasients hverdag, så nært og gjennomlevd som det er få av oss forut å oppleve det. Skal vi si heldigvis?

Heftet anbefales. Det selges ved henven-delse til Per Martin Linnebo, Nedre Liav. 66, 3060 Holmestrand. E-post: *pm-linne@frisurf.no*. Inntektene ved salg går uavkortet til Norges Parkinsonsforbund.

Det får ikke mer enn 20 sider; noen av dem er også halvfulle av ord – men alle er fulle av tanker.

Halvard Eskeland
Dovre

Godt skrevet om forskningsetikk

Knut W. Ruyter, red

Forskningsetikk

Beskyttelse av enkeltpersoner og samfunn. 345 s, tab, ill. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2003. Pris NOK 348
ISBN 82-05-30813-6

Denne boken gir en oversikt over forskningsetikken slik vi kjenner og praktiserer den i dag, med historikk og en diskusjon av aktuelle forskningsetiske utfordringer. Faglig spenner boken vidt, og

bidragsyterne kommer fra så forskjellige områder som medisin, filosofi, psykologi, samfunns- og sosialvitenskap, teknologi og teologi. Bokens redaktør, dr. philos. Knut W. Ruyter, er sekretariatsleder for Den nasjonale forskningsetiske komité for medisin og professor II ved Det teologiske fakultet, Universitetet i Oslo.

Naturlig nok utgjør den medisinske forskningsetikken en stor del av boken. Etske problemer i medisinsk forskning var blant de første som ble allment debattert.

Boken behandler denne historiske bakgrunnen grundig, og gir leseren en forståelse av hvordan man etter hvert måtte finne frem til beskyttelsesmekanismer som pasientens informerte samtykke, og en

uavhengig komitévurdering av forskningsprosjekter som omhandler menneskers helse.

Boken tar opp flere av de viktigste poengene ved etisk bedømmelse av forskningsprosjekter, og diskuterer blant annet pasientinformasjonen, det informerte samtykket, forskningsfinansiering, forskning på barn og bruk av placebo i legemiddelstudier.

Andre tidsaktuelle og viktige emner som omhandles er forholdet mellom medisinske forskere og legemiddelindustrien, og uredelighet i forskningen. Innleggene om psykologisk, samfunnsvitenskapelig og bioteknologisk forskning er interessant lesing for medisinerere som ønsker en innføring i aktuelle forskningsetiske problemer utenfor sitt eget fagfelt. For den som vil vite mer, inneholder boken en oversikt over nyttige lenker til forskningsetiske institusjoner i Norge og Norden.

Hvem bør så lese denne boken? Boken er i utgangspunktet ment som en ressurs i undervisningen i forskningsetikk ved universiteter og høyskoler, og gir utvilsomt et faglig godt og praktisk relevant innblikk i forskningsetikken. Boken anbefales også for dem som skal organisere eller lede medisinske forskningsprosjekter som omfatter bruk av forsøkspersoner, og for alle som er involvert i praktisk forskningsetikk i form av komitéarbeid eller liknende. Sist, men ikke minst, er boken spennende lesing for alle som ønsker en innføring i dette aspektet av forholdet mellom forskning og samfunn.

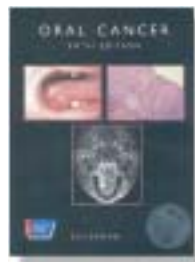
Arne Sandvik
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Trondheim

Munnhulekreft – diagnostikk og behandling

Sol Silverman, red

Oral cancer

5. utg. 212 s, tab, ill. Hamilton: BC Decker, 2003. Pris USD 70
ISBN 1-55009-215-4

Sykelighet og dødelighet ved munnhulekreft er fortsatt høy, fordi sykdommen diagnostiseres i lokalavanserte stadier og fordi man ofte ser utvikling av nye primærsvulster etter antatt kurativ

behandling. Det er derfor behov for bedret diagnostikk og behandling av denne kreftformen, og dette er bokens berettigelse.

Boken har hovedvekt på diagnostikk og behandling av plateepitelkarsinomer i munnhulen (åtte av i alt 12 kapitler), men

omtaler også maligne spyttkjertelsvulster, orale manifestasjoner ved leukemier, lymfomer, melanomer, sarkomer og de mer sjeldne odontogene svulstene. Den har dessuten et eget kapittel om HIV-assosierte orale kreftformer.

Boken gir en overfladisk gjennomgang av epidemiologi og etiologi ved munnhulekreft, men er mer grundig når den omtaler diagnostikk (inkludert et godt oppdatert kapittel om premaligne tilstander) og etablerte behandlingsmetoder.

Et kapittel om komplikasjoner ved behandling er svært leseverdig, men mangler omtale av smertetilstander. Kapitlet om rekonstruktive tiltak etter maxillofacial cancerkirurgi preges av redaktørens bakgrunn som odontolog, og omtaler ikke rekonstruksjoner ved bruk av jejunum- og fullhudstransplantater.

Det som savnes er en gjennomgang av biologien ved plateepitelkarsinomer i munnhulen, som for eksempel en beskrivelse av «feltkarsinogenese». Man kunne også ønsket seg en mer fyldig presentasjon av nye behandlingssprinsipper mot munnhulekreft.

Boken refererer således kun summarisk kliniske studier innen kjemoprevensjon de siste 15 årene. Omtalen av retinoider, COX-2 hemmere og EGFR-hemmere virker tilfeldig i et kapittel om klinisk stadiestemmelse. Bokens oversiktlige tabeller og anatomiske plansjer, samt mange gode kliniske fotografier gjør den likevel attraktiv som det den først og fremst gir seg ut for å være; et oppslagsverk til bruk i klinisk praksis, med hovedvekt på diagnostikk og behandling av plateepitelkarsinomer i munnhule.

Boken er svært påkostet. Det er lagt vekt på oversiktlige tabeller, didaktiske anatomiske plansjer og lettest engelsk tekst. Bokens virkelige styrke, som også er en forbedring fra forrige utgave, er de kliniske fotografiene.

Disse imponerer med en meget høy kvalitet og gode figurtekster. Det er vedlagt en CD-ROM hvor bokkapitlene med tabeller og illustrasjoner er gjengitt. Stikkordregisteret kunne vært noe mer utfyllende, men med forholdsvis få og oversiktlige kapitler, er det likevel lett å finne frem.

Boken er beregnet på klinikere med virksomhet innen hode-hals-onkologi, først og fremst de som ikke har mange års erfaring innen feltet.

Den kan også med stort utbytte brukes av tannleger og leger med interesse for sykdommer i munnhulen. For lege- og tannlegestudenter er boken for spesiell.

Jon Sudbø
Det norske radiumhospital HF